

Sygn. akt VI Ka 301/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Tekieli (spr.)

Protokolant Małgorzata Pindral

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze A. K.

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2016 roku

sprawy **E. F.** ur. (...) w K., c. S. i K. z domu B. (...)

oskarżonej z art. 207 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z dnia 20 kwietnia 2016 r. sygn. akt II K 662/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonej E. F.;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. B. kwotę 516,60 zł w tym 96,60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżoną od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VIKa 301/16

UZASADNIENIE

E. F. została oskarżona o to, że w okresie od sierpnia 2014 roku do 29 kwietnia 2015 roku w miejscowości C. woj. (...), znęcała się psychicznie nad matką K. F. (1) oraz dziećmi T. F. i małoletnią K. F. (2), w ten sposób, że wszczyniała bez powodu lub z błahych powodów awantury, w trakcie których kierowała pod ich adresem słowa powszechnie uznane za wulgarne i obelżywe, chowała przed nimi jedzenie, zakłócała ich spoczynek nocny, zakazywała matce korzystania z pomieszczeń mieszkalnych i urządzeń domowego użytku, a także znęcała się fizycznie nad K. F. (1) i K. F. (2) w ten sposób, że szarpała je, a matkę swoją uderzyła ręką w głowę;

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016r. w sprawie sygn. akt IIK 662/15:

1. E. F. uznał za winną zarzucanego jej czynu opisanego w części wstępnej wyroku, eliminując z opisu czynu zapis o zakazywaniu matce korzystania z pomieszczeń mieszkalnych oraz o chowaniu przed pokrzywdzonymi jedzenia, to jest czynu stanowiącego występki z art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzył jej karę 3 /trzech/ miesięcy pozbawienia wolności,

2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec E. F. kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata,
3. na podstawie art. 73 § 1 k.k. E. F. oddał w okresie próby pod dozór kuratora,
4. na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 i 5 k.k. zobowiązał E. F. w okresie próby do wykonywania pracy zarobkowej i do powstrzymania się od nadużywania alkoholu,
5. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego P. K. kwotę 841,32 zł, w tym kwotę 157,32 zł stanowiącą stawkę podatku od towarów i usług,
6. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił E. F. od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa, w tym nie wymierzył jej opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonej, zaskarżonemu orzeczeniu zarzucając:

1) obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

a) art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci zeznań świadków W. M., K. F. (2), K. F. (1) i T. F. i za tym nieuzasadnione przyjęcie, że oskarżona „znęcała się” nad małoletnią K. F. (2), K. F. (1) i T. F., podczas gdy prawidłowa ocena tych dowodów w zestawieniu ich z zeznaniami świadków D. L., R. F., J. F. oraz wyjaśnieniami i samej oskarżonej prowadzi do wniosku, iż zachowanie oskarżonej było co najwyżej zwyczajnym znieważaniem i naruszeniem nietykalności cielesnej, lecz w żaden sposób nie wypełniało znamion przestępstwa z art. 207 § 1 k.k.,

b) art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy a wynikających z zeznań świadków K. F. (1), W. M., J. F., R. F. oraz wyjaśnień oskarżonej, dotyczących rzeczywistej przyczyny konfliktu w rodzinie oskarżonej na tle majątkowym, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego uznania oskarżonej za winną zarzucanego jej czynu, choć przyczyną wspomnianego konfliktu nie była osoba oskarżonej;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżona działała z zamiarem bezpośrednim popełnienia przypisanego jej czynu, podczas gdy występujące w sprawie okoliczności przedmiotowo – podmiotowe, w żadnej mierze nie przemawiają za uznaniem, że oskarżona swoim postępowaniem wypełniła znamiona czynu z art. 207 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 i art. 437 k.p.k., obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej E. F. od zarzucanego jej czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, lecz musi prowadzić do wykazania, jakich konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się Sąd I instancji w ocenie zebranego materiału dowodowego. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu I instancji odmiennego poglądu nie może zaś prowadzić do wniosku o popełnieniu przez ten Sąd błędu w ustaleniach faktycznych, (por. wyrok SN z dnia 20 lutego 1975r. w sprawie II KR 355/4, OSNPG 1975/9/84). Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może również sprowadzać się wyłącznie do odmiennej oceny materiału dowodowego. Jak wyżej zostało to podkreślone powinien polegać na wykazaniu, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego (por. wyrok SN z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 1975 r., z. 5, poz. 58).

Przede wszystkim wskazać należy, że zebrany w tej sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wykazał sprawstwo oraz winę oskarżonej, co do zarzucanego jej czynu w stopniu nie budzącym najmniejszych wątpliwości Sądu Odwoławczego.

Sąd II Instancji w pełni podziela ustalenia Sądu Rejonowego. Skarżąca prawidłowo przywołuje poglądy wyrażone w judykaturze, jednakże jej argumentacja na tle niniejszej sprawy nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazać należy, iż przewaga oskarżonej nad pokrzywdzonymi, na którą wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a którą kwestionuje skarżący została prawidłowo wyeksponowana. Oskarżona była przede wszystkim matką dla swoich dzieci oraz osobą, która w głównej mierze zajmowała się domem, więc dysponowała władzą i autorytetem wobec pozostałych domowników. Jasnym jawi się, że zachowania oskarżonej nosiły znamiona nękania, zniewag, poniżania, a także przemocy fizycznej przy czym wskazać należy, że Sąd I Instancji dokonał prawidłowej oceny zeznań R. i J. F.. Trafnie zostało wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż świadkowie ci nie zamieszkiwali razem z oskarżoną, więc nie posiadali wiedzy na temat codziennego jej życia oraz bieżącej sytuacji. Właściwie też oceniono zeznania D. L., którym nie przydano waloru wiarygodności, ponieważ jasnym jawi się, że będąc w konkubinacie z oskarżoną D. L. w swoich zeznaniach przedstawiał stan faktyczny w taki sposób, by oddalić bądź zminimalizować odpowiedzialność E. F. za zarzucane jej czyny. Sąd Okręgowy wskazuje iż działanie oskarżonej to nie tylko szarpanie oraz wyzywiska, ale również i budzenie domowników w porze nocnej pod błahymi pretekstami, a także często wszczynanie awantur. Sam skarżący przywołuje w swojej argumentacji judykat w postaci wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 1996r. sygn. akt WR 102/96, Prk. I Pr. 1997r., nr 2, poz. 8, gdzie jednoznacznie wskazano, iż jednym z celów znęcania może być dokuczenie, sprawianie pokrzywdzonej przykrości. Choć oskarżona swoim zachowaniem, w ocenie Sądu Odwoławczego, nie wywołała stanu szczególnego udrczenia u pokrzywdzonych, to z całą pewnością stwierdzić należy, że była ona dla jej domowników dokuczliwa, a nierzadko jej postępowanie było poniżające, szczególnie w sytuacji, gdy budziła swoją córkę w środku nocy i nakazywała umyć D. L. nogi (k. 119 odwrót, k. 17 załącznika nr 2).

Chybione jest wskazanie naruszenia art. 410 kpk. Skarżący nie podał, jakie dowody, nieujawnione podczas rozprawy głównej, stanowiły podstawę wyrokowania lub, że Sąd Rejonowy wydając orzeczenie powołał się na dowody nieistniejące (por. wyrok SN z 30 lipca 1979r., IIIKR 196/79, OSPNG 1980, nr 3, poz. 43, LEX nr 17185).

Ocenę zeznań J. oraz R. F. zawarto w powyższej części rozważań i pozostaje się do niej odnieść. Skarżący w swojej argumentacji podnosi, iż K. F. (1) i W. M. były zainteresowane pozbyciem się z lokalu D. L., jednakże błędne jest założenie, że ich celem, w szczególności W. M., było także usunięcie z tego lokalu samej oskarżonej jak również błędny jest pogląd, iż rzeczywisty konflikt w rodzinie miał podłoże finansowe. Na uznanie zasługuje trafna ocena zeznań K. F. (1) dokonana przez Sąd I Instancji. Pokrzywdzona w sposób spójny, logiczny i konsekwentny przedstawia okoliczności, które miały wpływ na orzeczenie o winie oskarżonej, w szczególności jej zachowanie względem pozostałych domowników. Nie sposób przy tym uznać, że wskazywała ona, iż zarzewiem konfliktu były sprawy finansowe. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy prawidłowo przydał zeznaniom W. M. walor wiarygodności wskazując jednocześnie na fakt jej wpływu na pokrzywdzonych. Analizując całokształt zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego jasnym jawi się, że choć problem finansowy istniał w rodzinie oskarżonej, to nie był on żadną miarą przyczyną konfliktu. W zeznaniach złożonych w toku rozprawy głównej przed Sądem I Instancji W. (...) M. zeznała iż w rodzinie oskarżonej niejednokrotnie brakowało pieniędzy, przez co K. F. (1) była zmuszona pożyczać od niej środki finansowe (k. 119). Nie ulega jednak wątpliwości, że jej zeznania potwierdzają oraz uzupełniają wersję wydarzeń prezentowaną przez pokrzywdzonych, iż oskarżona dopuszczała się zachowań agresywnych, dokuczliwych oraz poniżających wobec członków swojej rodziny. Na konflikt na tle finansowym nie wskazuje także sama oskarżona, która w złożonych wyjaśnieniach przedstawiła swoją wersję wydarzeń, z której jednoznacznie wynika, iż ogólna sytuacja w domu ją przerasta, nie mogła sobie z nią poradzić, co obrazują jej słowa „nie miałam na to siły. To już nie chodzi o pieniądze” (k. 114 odwrót). Logiczna jest zatem konkluzja, że podłoże finansowe, choć wpływało na napiętą sytuację między oskarżoną, a pokrzywdzonymi, to nie było prawdziwym powodem zaistnienia zachowań oskarżonej wobec pokrzywdzonych.

Bezzasadny jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych odnośnie przypisania oskarżonej działania z zamiarem bezpośrednim. Jak wskazano we wcześniejszej części rozważań, nie budzi żadnych wątpliwości, że E. F. dopuściła się czynu określonego w art. 207 § 1 kk. Czynu tego jak wspomniano także we wcześniejszej części rozważań można dopuścić się tylko umyślnie z zamiarem bezpośrednim (zob. wyrok Sadu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 września 2014r. sygn. akt II AKa 121/14, wyrok Sadu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2014 sygn. akt II AKa 160/14). Przyznanie więc racji Sądowi I Instancji, co do kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonej oznacza iż popełniając go, działała bez wątpienia z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad pokrzywdzonymi.

Sąd Odwoławczy w pełni akceptuje wymierzenie oskarżonej kary 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na uznanie zasługuje wskazanie Sądu I Instancji iż czyn oskarżonej charakteryzuje się wyższym niż znikomy stopniem społecznej szkodliwości. Mieć przy tym na uwadze trzeba fakt wcześniejszej niekaralności E. F. oraz okoliczność iż przed zaistnieniem zdarzeń będących przedmiotem niniejszej sprawy pokrzywdzeni nie mieli żadnych zastrzeżeń, co do postawy oskarżonej. Nie uszło uwadze Sądu I Instancji iż pokrzywdzeni w swoich zeznaniach wskazywali D. L., jako osobę odpowiedzialną za zaistniały stan rzeczy, jednakże w żaden sposób nie zwalnia to oskarżonej z odpowiedzialności za jej działania. Skoro podkreślono, iż przed poznaniem D. L. sytuacja w domu oskarżonej była normalna, to E. F. wie, w jaki sposób powinna funkcjonować rodzina. Mając powyższe na względzie Sąd Odwoławczy uznaje za trafny pogląd Sądu I instancji, iż zachodzą przesłanki zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Okres 2 lat próby pozwoli dostatecznie zweryfikować, czy oskarżona zmieniła swoje postępowanie i będzie przestrzegać porządku prawnego, a w szczególności dostrzeże naganność swojego dotychczasowego zachowania wobec domowników.

Na uznanie zasługuje też orzeczenie wobec oskarżonej zakazu spożywania alkoholu oraz nakazanie podjęcia pracy zarobkowej. Wskazać tutaj należy, iż uwaga skarżącej, że wymierzenie kary pozbawienia wolności zamyka całkowicie drogę do uzyskania pracy jest całkowicie chybiona. Jest szereg zawodów, gdzie zaświadczenie o karalności nie jest wymagane, przez co wymierzona oskarżonej kara pozbawienia wolności w żaden sposób nie przeszkodzi jej w podjęciu i wykonywaniu pracy zarobkowej.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonej E. F..

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze Sąd Okręgowy orzekł o kosztach obrony z urzędu zasądając od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. B. kwotę 516,60 zł., w tym 96,60 zł. podatku od towarów i usług.

Mając na uwadze fakt, iż oskarżona nie posiada majątku o znacznej wartości Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk zwolnił ją od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i obciążył nimi Skarb Państwa.